

שְׁפִילָה לְהַמְיָה

ב ניסן התשפ"ג
מפטירין עם-זו יצרת לי
(ישעיה מג, כא)

פְּרִשְׁת וּיְקָרָא

סיפור לשבת

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרִיב לָהּ" (א, ט)

ברש"י, 'אדם' למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל.

לאחד מבני ירושלים נולד בן בכור, הגיע לחזון אי"ש זכר צדיק לברכה כדי לשאול ממנו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו לצורך פדיון הבן. המנהג היה שאחר הפדיון רכש אבי הבן מהכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות עוברים לסוחר, ומחזירים לבעליהם.

כשהחזון אי"ש מסר את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל יודיע לכהן לפני הפדיון, שבכונתו לקנות ממנו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתינה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה.

הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה ז"ל, שעלה לירושלים ושימש בה כמוהל מומחה ומרביץ תורה. כשפנה אבי הבן לאחר הפדיון אל הכהן, ובקש לרכוש ממנו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר שלא ידע מראש שיתבקש להשיב את המטבעות, עתה כבר אינם ברשותו.

השתומם אבי הבן, הדבר היה מיד לאחר הפדיון, למי הספיק להעבירם, והלא זה עתה קבלם. הסביר הכהן, בביתי ישנן קופות צדקה שונות, מדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות, אבל תמיד מלווה אותי חשש, שמא הכסף שבידי אינו נקי וישר, והרי במצות צדקה אמרו חכמים זכרונם לברכה (בבא בתרא פח:), 'צדק משלך ותן לו' ואין קטגור נעשה סנוור. לכן כאשר מזדמן לידי ממון כשר ללא חשש ופקפוק, אני מחלקו מיד לצדקה.

הציע הכהן, שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקופה, הוא יקנה ממנו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן.

לאחר תקופה ממושכת כאשר הגיע אבי הבן אל החזון אי"ש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, סיפר לו את המאורע, והסביר מדוע התעכב עד עתה להשיב את המטבעות.

כששמע החזון אי"ש את הנהגתו המיוחדת של רבי אברהם מרדכי כהן, התפעל ואמר, זהו יהודי כשר וישר.

{הכהן הגדול מאחיו}

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם
פרק ג' ומש"ה רבנו - התיחד בשמירת עיניו

הנה משה רבנו התיחד בשמירת עיניו ביותר, כמו שכתב רבנו בחיי (פרשת בהעלותך) על הפסוק (במדבר יב א): "וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנָן מֵאֵד מִפֶּלֶא הָאֲדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", שבאורו הוא שהתורה העידה על משה רבנו שבעונותיו הגדולה מעולם לא הסתפל אפלו על אשתו ולא ידע כלל כיצד היא נראית, כמו שנאמר אצל אברהם אבינו (בראשית יב יא): "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את", ודרשו חז"ל (בבא בתרא טז): ללמד שאברהם לא הסתפל מעולם על אשתו, ועל כך משפחת אותו התורה הקדושה שהוא ענו מכל האדם שצל פני האדמה.

וכן באר בעל הסמ"ק (מצוה ל) את הפסוק "וְהָאִישׁ מִשֶּׁה עָנָן מֵאֵד", ובאורו הוא, מפני שהענו איננו רודף אחר תענוגי העולם הזה אלא מסתפק במועט, ואלו הגאון שפשו רחבה, ורודף ביותר אחר תענוגות העולם המדמיון, כמו שכתבו חז"ל (אבות פרק ה משה כב) על תלמידיו של אברהם אבינו, שסימניהם הם רוח נמוכה ונפש שפלה, הפך מתלמידיו של בלעם הרשע שסימניהם הם רוח גבוהה ונפש רחבה.

מדוע זכה משה להתגלות השם אליו

וכן כתב האריז"ל (ספר הליקוטם להאריז"ל), שמש"ה רבנו היה שומר את עיניו בקרש גדולה, ובשכר זאת הוא זכה שהתגלה אליו ה' במראה הסנה, וזהו מרמז בפסוק (שמות ג ד): "וַיֹּרָא ה' כִּי סָר לְרֵאוֹתַי", כלומר שראה השם יתברך את שמירת עיניו של משה בקרש גדולה ובשכר זאת התגלה אליו.

ולכן 'סר' בגימטריא שתי פעמים 'עין', לרמז ששמר משה על שתי עיניו, וכן 'סר' בגימטריא עשר פעמים 'שם הו"ה', ובכך מרמז שהשומר את עיניו מתענה למעלה את כל עשר הספירות הקדושות, שהן עשרה שמות הו"ה ברוך הוא, ואלו הפוגם בעיניו פוגם בכך בכל הספירות הקדושות ובכל עשרה שמות הו"ה ברוך הוא ובכל העולמות כלם, ומפני שמש"ה רבנו שמר על עיניו בתכלית השלמות, זכה שהתגלה השם אליו במראה הסנה וצוה אותו לגאול את עם ישראל.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
20:10	19:29	18:17	ירושלים
20:08	19:31	18:34	תל אביב
20:09	19:31	18:27	חיפה
20:10	19:31	18:35	באר שבע

הבן איש חי

שאלה: ארז"ל בכוס של ברכה צריך ליתן עיניו בו. ורצינו לדעת מה טעם יש בזה ע"פ הסוד. גם ארז"ל מגביהו טפח. מה טעם יש בזה ע"פ הסוד. גם חכם אחד אמר לנו שכתוב בזוהר שצריך להגביהו זרת. ואנן כיצד נעשה אם כזה ואם כזה. יורנו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה: [המשך משובע שעבר].. גם יש עוד כונה אחרת בהסתכלותו בכוס של ברכה, והיא הכונה של בת עין הנזכרת בכוס של קידוש דשבת, שצריך ג"כ להסתכל בו ולכוין כונה זו של בת עין, והיינו כי יכוין עין ימין ה"ס חמשה פעמים הוי"ה פשוטה, שעולים ק"ל כמספר עי"ן, ויכוין למלאם במלוי ס"ג, ויחבר עם כל שם ס"ג ב' אותיות וה' דהוי"ה פשוטה הנז' בזה ו"ה יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ואז שם ס"ג עם מספר שנים שהם ב' אותיות וה' עולה ס"ה כמנין אדנ"י, הרי ה"פ אדנ"י, ויכוין עתה לחבר עם כל שם אדנ"י ב' אותיות י"ה הנשארים מן חמשה הוי"ת פשוטות הנז', נמצא יש כן ה"פ י"ה אדנ"י, והנה ה"פ י"ה אדנ"י עם ב' כוללים שלהם עולים בגי' בת. וזהו כונת בת עין ימין. אך בעין שמאל יכוין כונה אחרת, כי עין גי' ב"פ אדנ"י, והבת עין שבה הוא ה"פ י"ב אדנ"י וכנו' כל בכתבי רבינו האר"י זצ"ל.

העינים העליונים והראיה שבהם, ותכוין כי בשני פעמים קיימא לן שה"ס ב' עינין עלאין, להמשיך משם בחי' הארת ראייה העליונה [אל] התכלת החשוך הזה, שה"ס עולמיתא שפירתא דלית לה עינין כנו', וזה עצמה היא הכונה שתקנו בכוס ברכת המזון, באומרם ז"ל ונותן עיניו בו. כמבואר במקומו, וזה הטעם שאין הציצית נוהגת אלא ביום, לפי שאז יש בדינו כח להמשיך אליו ראייה העליונה, משא"כ בלילה שאז הדינין גוברין ואין כח בדינו להמשיך שם ראייה העליונה עכ"ל זלה"ה.

וא"כ השתא, מכאן אתה למד דגם בכוס של ברכה אין אנו יכולים לכוין כונה זו בלילה, כן ג"ל מדבריו, מיהו ודאי צריך להסתכל בו גם בהיותו מברך בלילה, מפני כי באמת יש כונה אחת של בת עין שצריך לכוין בה ג"כ, וכונה זו יעשה גם בלילה בין בכוס הקידוש בין בכוס של בהמ"ז, על כן ההסתכלות יעשה בין ביום בין בלילה, וגם הכונה של בת עין יעשה בין ביום בין בלילה, ורק הכונה של המשיכת ראייה העליונה לא יעשה כי אם ביום, כן ג"ל. והשי"ת יאיר עינינו בתורתו אכיר. והיה זה שלום ואל שדי ה' צבאות יעזור לי. כ"ד הקטן יחזקאל כחלי נר"ו.

{ שו"ת 'תורה לשמה' }

על כן צריך לכוין כונה זו של בת עין הנז', וגם הכונה הנז' בדברי מורנו האר"י זצ"ל אשר העתקתי לכם בהמשכת ראייה עליונה, ואתם אם קשה עליכם כונה זו של בת עין מחמת אריכות שלה שיש בה ציור שמות כפי סידורם הנז', עכ"פ תשתדלו לעשות הכונה זו של הראיה הנז' כי היא קצרה, והיינו לכוין להמשיך בחינת העינים העליונים והראיה שבהם לעולמיתא שפירתא רחל דלית לה עינין, להיות לה לעינים להאיר בה, ויכריז שעל ידי הסתכלותו בשני עינים שלו הרומזים לנצח והוד שבחכמה, שימשך לרחל אור מנצח והוד שבחכמה, וימשך לה רחמים מחכמה העליונה למתק גבורותיה ולמזוגם, וזו הכונה היא קלה מאד ותוכלו לכוין בה תמיד. אך מלתא חדתא אמינא לכו, כי כפי מה שהבנתי מדברי רבינו הגדול האר"י זצ"ל, שזו הכונה להמשיך אורות העינים העליונים והראיה שבהם לרחל עולמיתא שפירתא, לא נוכל לעשות כאשר מברך על הכוס בלילה, כי אם רק ביום דוקא, והיינו כי מצאתי לרבינו בספר הכונות שכונת הק"ש דשחרית, שכתב בענין הסתכלות העינים בציצית, ותכלית כונה זו היא כי רחל נקראת עולמיתא שפירתא דלית לה עינין, כמבואר אצלנו בתחלת הסבא דמשפטים, והנה התכלת שבציצית ה"ס החשך שאין בו בחי' העינים והארה המכלה את הכל, והוא בחי' הדין, ולכן צריך לכוין שמסתכל בציצית כאלו יש שם תכלת בציצית, ותסתכל כשתאמר וראיתם אותו, ותכוין להמשיך שם בחינת

ספר הרדים

פרק סו [תשובה ה'] | דברי פבושין

יהיו כל דברין פבוד גדול ופיוס לבורא, וגם לברואיו מן ראתו, לקטנים ולגדולים לרעים ולטובים, בלב נקי בר ושב, וסכלן בכתף תשא, ותדמה כי אתה מן הפועלים אשר בכתף ישאו, ויותר מהמה פשור לעל וכתמור למשא.

הוי ממתין הסכל לעת בואו פתאם, ולא תבעט פי יהיה בעיניך חדוש.

תדמה כי כסות אורו יתברך חופף עליך, תעטה בו קשלמה, ולכל ישראל שתדבקהו לעבודתו יתברך, תדמה לכסותו בשלמתו יתברך. והנהר פן תלכלך בגד המלך בכתפאות, אי נמי פן יסיר בגדו מעליך ותהיה ערם ממנו. ואל תקרע בגדך בכתף דהרי עובד עבודת אלילים (שבת קה, ב).

הואיל והאדם חמר, אינו רואה בעינו במשפלות אלא במרגש, העידו הבורא בשתי אותות עליו, אחת בבשרו ברית קדש ואחת תפלין. ובשפת, השפת אות היא (הקדמת תיקון"ו ב, א). וראוי שלא יחסר אלו שתי אותות לאותות עבודתו אהבה.

קשם שהפעס אסור, כך העצבון מן האבק, שכל עברה יש לה אבק פדאמר ז"ל (תוספתא ע"ו פ"א ה"ג) אבק רבית, אבק לשון הרע. והלל הוקן קשה להך אדם אחר לנסותו אם יכעס, לא כעס ולא נתעצב (שבת לא, א), אלא ראוי לאדם לקח בנחת כל אשר יבא עליו, לכל הדברים אשר ישמע לשחק, ולומר גם זו לטובה בשמחה (ברכות ס, ב).

ספר חסידים

סימן מ"ח

טוב ארך אפים מגיבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר. איזה הוא גיבור- הכובש את יצרו. תראה אדם- גבורתו וכוחו ויראתו הכל בהקב"ה ודע כי המחלוקת והקטטה ושמיעת האוון המתאוה לשמוע דברים בטלים ודברי הבאי ודברי קנטורים כל אלה הדברים מביאים את האדם לידי כעס. וכעס מביאו לידי חטא ועבירה חמורה ולאסור ועבירה גוררת עבירה ואל תתגאה על העני לא בחכמתך ולא בהונך כי הכל הבל ורעות רוח ואל תטה את אזנך לשמוע דבר רע פן תכשל גם אתה:

סימן מ"ט

ויאמר לרשע למה תכה רעך. לא הכהו ובהרמת יד נקרא רשע ואמרו חכמים כל הסוטר לועז של חבירו כאילו סוטר לועז של שכינה פירוש כל המכה לחייו של ישראל כמו ושמט סכין בלועזך כאילו הכה השכינה ואין לו תקנה אלא קציצת ידו שנאמר וזרוע רמה תשבר ולכן אתה בן אדם הזהר ושמור נפשך מאד פן תרום ירך לא על איש ולא על אשה הן קטנים הן גדולים אם לא על בנך להוכיחו וחשוב בלבך לעשות כאיש שנשא שתי נשים שעבר על תקנת רבינו גרשום כל העולם אומרים עליו כמה חצוף אותו האיש ראוי הוא לטורדו ולנדותו יותר ויותר מזה עובר המכה את חבירו וגם המגביה ידו עליו ואפילו לא היה בן י"ג:

חידושים לפרשה

"ונתנו בני אהרן הפהן אש על המזבח, ונערכו עצים על האש" (ויקרא א, ז)

נ"ל בס"ד דרך רמו, למה שאמר חז"ל, ששולחנו של אדם מכפר עליו כמו המזבח, וזו לשון הגמרא (ברכות נה, א, וכן הוא בחגיגה כז, א): פתיב (יחזקאל מא כב): "וינדר אלי זה השלחן אשר לפני ה'" - פתח במזבח (הנביא דיבר תחילה על מידות המזבח, אך בפסוק זה) וסיים בשלחן! ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרביהו: פל זמן שבית המקדש קים, מזבח מכפר על ישראל, ונעשיו שלחנו של אדם מכפר עליו. וזהו שרמו כאן "שלחן" בעריכת האש על המזבח, כי "הכהן אש על המזבח" - ס"ת אותיות שלחן, לרמוז שהשולחן מכפר כמו מזבח.

והנה רש"י, כתב על הגמרא בברכות, שהשולחן מכפר על ידי הצדקה שיתן בו לעני (כ"ה בברכות) או הכנסת אורחים (כ"ה בחגיגה). אמנם כתוב בספרים, שגם על ידי עסק התורה שיהיה בשולחן, מכפרים. וזהו שרמו כאן הכתוב: "ונתנו... אש על המזבח", דהיינו: שעל השולחן, הרומה למזבח, יתנו "אש" - זו התורה שנמשלה לאש, כיודע, שנאמר (ירמיה כג, כט): "הלא כה דברי כאש נאם ה'", ונאמר (דברים לג, ב) "מימינו אש דת למו". וראה בעיניך, כי רמוז כאן מה שכתוב בספרים, ש"שלחן" אותיות נחש ל', כי כאשר אדם יושב לאכול, אזי באים הנחש וחילותיו ליהנות מסעודתו, כי אוכל לתאוה. אך על ידי למ"ד, דהיינו לימוד תורה, דוחה אותו מעליו. וזהו שרמו: "ונתנו... אש על המזבח", שהוא לימוד התורה (אש) על השולחן (מזבח), ועל ידי זה דוחים הנחש, שכן כאשר תשים מלת "אש" על מלת "מזבח" הרי שיעלו למנין שני"ח - נחש. הרי שאש על המזבח דוחה הנחש. והוא רמו יקר. עוד תמצא בכתוב "וערכו עצים על האש" - "עצים על האש" בגי' התורה, לרמוז שצריך שיערכו דברי תורה על השולחן. ויש לרמוז עוד, שהשולחן מכפר על ידי שנותן צדקה לעני ממאכלו, או שמאכיל אורח, וכן כמה שלומד תורה על שולחנו. וכל זה במלת "עצים". כיצד? א. "עצים נוטריקון": עני, צדקה יתן ממאכלו. וכן "עצים" בגי' לעניים. ב. "עצים" עם ד' אותיות והכולל בגי' אורח. ג. "עצים" בריבוע, דהיינו ע"צ ע"צ ע"צ ע"צ ע"צ ע"צ { 'תורת מאיר' | הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א }

ואם מן הצאן קרבנו מן הפקשים או מן העזים לעלה זכר תמים יקריבנו (ויקרא א, י)

"צאן" - רמז לישראל שנקראים "צאן" (יחזקאל לד, לא), שמקריבים לעבודת ה' שמחזירים בתשובה.

"מן הכבשים" - הם בני אדם אשר בנקל יוכל להשיבם.

"או מן העזים" - הם בני אדם קשים ועזים.

הנה קרבן כזה צריך להיות דומה "לעולה" - כמו העולה כולה כליל, כן המקריב בעל תשובה על ידי תוכחתו צריך להקריבו כולו כליל, כי החוטא פוגם ברמ"ח איבריו ושס"ה גייו, וכאשר מחזירו בתשובה צריך לקדשו לתקנו בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גייו. והכוונה, שישתדל לעשות לו תיקון על כל עונותיו באופן שיהיה דומה לעולה שכולה כליל.

גם צריך לעשותו דוגמת ה"זכר", דהיינו שיהיה אדם טוב הזהיר במצות, שיהיה משפיע.

{ 'בן יהודע' על התורה לרבנו יוסף חיים זיע"א }

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות וכלל ו סעיה ח

דין אסור קבלת רכילות הוא אפילו ממסיח לפי תמו, דהיינו שהוא רואה שהמספר לא פנו בקנה לעורר מדנים על חברו, רק שבמקרה יצא דבר זה מפיו. וכל יתר פרטיו מבאר לעיל בחלק א' בקלל ז' בסעיה ט' לענין לשון הרע, והוא הדין לענין רכילות. אפילו ממסיח לפת. עיי' לעיל בחלק א' בכלל ז' סט ובבמה שם, כי כל הדינים וכל הסברות אשר נזכרו שם לענין לשון הרע שייכים גם ברכילות. (באר מים חיים)

סעיה ט

ואם ראה עליו דברים הנפלים, שנקאה על ידם שאמת הוא, מה שספרו לו עליו, שהוא עשה לו, או דבר עליו קף וקף, אם מקר להאמין מחמת זה עליו או לא, עין לעיל בחלק א' בקלל ז' מסעיה י' עד סעיה י"ד, כי שם בארנו בענין זה. פל הפרטים ששייכים בזה. אך קודם להקל על הקורא אקטב בקצור היוצא משם, דצריך לזה אלו החמשה פרטים: א' שהענין, שהדברים הנפלים מורים עליו שהוא אמת, לא יהיה בו כמה לשפוט לצד הנכות, דאי לא הכי (דאם לא כן), מה שיש בקנה דברים נפלים שהוא אמת? אפלו אם הוא אמת, אין להחליט בלב על הנדון משום זה לרע, וכדלעיל בכמה מקומות. ב' שיהא דבר הנפיל ממש, שייגיע לענין הספור, לא דבר הנפיל קצת. ג' שיהא אמת הדברים הנפלים בעצמו, ולא שישמע אותן מפי אחרים. ד' דוקא אם יוכל להיות לו מדיעת הספור הזה תועלת על להקא, דאי לא הכי, אסור להטות עינו ולשמע את הספור, וכמו שכתבנו בכמה מקומות. ה' אחר כל זה אינו מועיל ענין זה, דדברים הנפלים רק לענין להאמין ולקבל בלבם את הדבר הזה לאמת, אבל לא לילך ולספור דבר זה לאתרים, ובכל אופן אסור לסמוך על דברים הנפלים ממש לענין להפסידו על ידי זה במקומו או להכותו, חס ושלום, ועין לעיל שם בסעיה י"ד, שהארבנו בזה.

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תמונני" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלכלית ע"י מתן סיוע פלכלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה ליוולדת ולתנוג
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות:
בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה
אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG
054-4785404 | 054-6091685

חיוזק אמונה וביטחון

חיוזקים לעלות בעבודת השם | יאוש טלא מדועת

[המשך משבוע שעבר...] כשראיתי פעם ראשונה את המוולמנים מקרוב נאלמתי דומיה. היו אלו אנשים אשר מרוב עיוניהם נשבר כח התנגדותם, הם הפכו לאנשים לא... רזים להבהיל, קורט בשר לא נמצא בגופם, משקלם כמשקל עצמותם. הם כבר לא היו יכולים לאכול, גם לא חשו ברעב, וכשהכריחו אותם לבלוע משהו - הם באו לידי התרוה - מהפה מהחוטם מכל המקומות בגוף היה יוצא להם האוכל. היתה נזולת ליחה משונה, בקיצור שלדים מהלכים מעל פני הארץ. מידי כמה ימים היה בא רופא למחנה לביקור, שליחי השטן היו מקישים בפפמונים וקוראים: "הסגר בלוק! הסגר בלוק! סוגרים את הבלוק!",

ושם תופסים את מקומם בזעם רצחני, אסירים היו עומדים בשורה, כל אסיר עובר לפני הרופא, מעיף בו מבט קטן וחורץ גורלו - לשבט או לחסד, לחיים או למות רחמנא לצלן... את המוולמנים היה רופא מזהה מיד, נקל היה להבחין כי אף קמצוץ של בשר לא נמצא ולא נראה בגופם. הרופא היה מניח ידו, והבלבלים ידעו לראות כוונתו והיו רושמים את המספרים של גבי הידיים של המוולמנים, כעבור זמן באים אוטומובילים של מסע ענקיים, קוראים בקול את המספרים מתוך הרשימה, והם מכל הבלוקים מובלים למשרפות.

יום יום היו באים המוני אנשים חדשים מכל קצות אירופה אל המחנה באושוויץ. ואלפי מוולמנים מסולקים משם באוטומובילים. יום אחד לפנות ערב, כשחזרתי עם האחרים לבלוק, הכרתי מרחוק פני ידו ותקן בין האנשים החדשים שנכנסו אלינו, היה זה דוקטור סכרוב שהיה מוכר היטב מעיר מגוריי. הוא נולד בקורנולדיה להורים עשירים, שוחרים הגונים ידועי שם, אבל מתבוללים מעורבים בגויים. אחרי שהוא סיים גמנסיה שלחו אותו לברלין, שם גמר חוק לימודיו במחלקה הרפואית באוניברסיטה, ועד מהרה עוררו מחקריו המדעיים תשומת לב בחוגי הרופאים. אף שמעולם הוא לא קיבל בכיתו שום חינוך דתי - חתר מנעוריו לקראת התפתחות רוחנית עליונה, ובכוחותיו הוא מצא את דרכו המקורית ליהדות וליהודים. התחתן בברלין עם סטודנטית יהודיה ילידת העיר, שסיימה יחד אתו את מחלקת הרפואה באוניברסיטה בברלין, ומאחר שנמשך מאורו למרכז יהודי גדול - קיבל ברצון הצעת אשתו והוריה להתיישב בעירו שהיתה אז עיר ואם בישראל ולפעול בה כרופא.

בעירו נרשם את השפה האידיש ורכש ידיעות בתורה ובהלכה שעוררו בו התלהבות, לא עברו ימים ובכל הסביבה יצא לו מוניטין רבים כרופא מצויין למחלות פנימיות, ומן הערים הקרובות והרחוקות נהרו המוני חולים לשאול בעצתו. בעת עליית הנאצים יימח שםם לשלטון, לא זכר לו איש את הטיפול המסור שהעניק לכל אדם באשר הוא יהודי כגוי, וכמו כל אחיו גם הוא הגיע עתה אל הגיהנום עלי אדמות לאשוויץ רבתי.

בהתרגשות עצומה ובוזהירות, הפניתי לדוקטור מבט של חיבה, וכאילו בדרך אגב עשיתי לו תנועת יד לאות ברכת שלום. והוא להימהוני לא הגיב אלי כלל, באותו רגע לא יכולתי להתקרב אליו יותר, שכן טורפי הבלוק היו במקום ושיחרו לטרף. אולם משיצאו הללו, ניגשתי אליו והושטתי לו ידי בהבעת ידידות חמה: "שלום לך יקירי! מאין באת ואיך?"

הדברים נשאר תקועים בגרוני, דוקטור שכרוב בקושי הושיט את קצות אצבעותיו הקרות, פניו הרזים להבהיל נשארו סגורים וסתומים, שפתיו נותרו הדוקות, אומנם ניכר הוא היה מנסה הוא להניע את שפתיו אבל לכלל דיבור הוא לא הגיע, כביכול היה משותק מרוב דיכאון. ליטפתי את ידו עשיתי מאמצים שונים לעודד ולחזק - ללא הועיל, בחרדה שאלתי את נפשי, האולם ביום בו... הוא הולך ונעשה.... אבל לא הוצאתי הגה, אחר כמה שעות הצלחתי להימלט מפיו מילים בודדות, מהם יכולתי לעמוד על משהו ממה שמתרחש בנפש האיש הנפלא הזה, בעל הנסיבות שגרמו לשקוע בתהומות היגון ולהגיע למצב שבו פגשתי. מדבריו למדתי כשנכנסו הנאצים לעירו התחילו הרציחות ומעשה ההפקרות, ניסה סכרוב להיאבק בסבלנות וכישרון נגד הצרות והגזרות. אלא שבמהרה נוכח שהמאבק חסר תועלת, ותוכנית ההשמדה הסופית על כל עומק שחיתותה מתוכננת עד הפרט האחרון.

מטבעו סכרוב היה בעל שכל חריף ונועז, איש הגיוני הברזל, אשר היה רואה את הדברים תמיד כמו שהם ללא חת ויהיו הנוראים ביותר, לפיכך הוא לא היה נתון כלל לאותה הונואה עצמית שתפסה אינסטינקטיבית את האנשים שמסביבו - והעניקה להם אשליות ותקוות שוא, ולפיכך כראיה בעליל השחיתות הרצחנית המשתלט ללא מעצור - הוא התמוטט נפשית ושקע בדיכאון. היו תמימים שחשבו שהגרמנים לא יכולים לעשות את זה, אפילו אמרו להם - לא רצו להאמין. אבל הוא היה במצב של פיקחון, הוא הבין שהמצב הוא אבוד. להתמוטטות הסופית שלו גרם האסון שהתרגש עליו על הריגת בנו בכורו, וכך היה הסיפור: "מרוב חרדה למצב, שלח דוקטור סכרוב את בנו הבכור בן 15 שנים, לרופא נוצרי שהיה ידו המובהקת במשך שנים רבות, הרופא קיבל את הנער ברצון, אבל כעבור ימים אחדים נתפס לפחדים מאימי הנאצים שמי שיחביא אצלו יהודי... לא עמד בניסיון, טלפן לגסטאפו והם באו וירו בנער והרגוהו. האסון הזה היכה בו משום בגידה שפלה, באה לו כמהלומה אחרונה וגרם לו שיתוק נפשי.

מאז הוא היה כאילם, בקושי החליף מילים ספורות עם הסביבה, הקרקע נשמטה לגמרי מתחת רגליו, דעתו חלשה מעליו, מיום ליום פחת אצלו החשק לחיות, תוך זמן קצר כבר לא היה ניתן להכירו, בגדיו היו מלוכלכים, משקלו ירד כל כך, שבגדיו נראו תלויים עליו, קומתו

שחה וכאילו הוקטנה, וכך כשהוא הגיע למחנה אושוויץ הוא קרוב לדרגת מוולומן. צמרמורת אחזה בי בחושבי על כך, שעם בוא רופא המחנה כרגיל לבדיקת האסירים, לבטח ישלח את סכרוב לשריפה ככל שאר המוולומנים.

ואכן אשר יגורתי בא, כעבור ימים אחדים צלצל הפעמון כסימן לבואו של הרופא למחנה, רלתות הבלוק סוגרו, ראש הבלוק תפסו את מקומם בזעם רצחני, הרופא הגיע אך הפעם הוא לא היה לברו, עמו הגיע איש מכובד בבגדים אזרחיים, גבה קומה היה האיש, זקנן שחור ומוקצע מעטר את פניו, עיניו השחורות והעמוקות מבהיקות בעד משקפיים רחבים, רופא המחנה וגם ראש הבלוק התייחסו אליו בכבוד, ומרוחק קלטה אוזני איך שהרופא פונה אליו פעם בפעם בשם: "אדון פרופסור".

כמו תמיד נעמדו אסירים בתור, כל אחד עבר לפני הרופא והאורח, וכשהגיע תורו של דוקטור סכרוב האורח סימן באצבעו עליו והטילו עליו חלוק גדול ורחב, ואחר כמה רגעים יצא האורח עם סכרוב מן הבלוק. דרך הדלת הפתוחה ניתן היה לראות כי האורח הכניס אותו למכונית וישב שם לידו ומיד יצאה המכונית לדרכה, - "מי האורח הזה? לאן הוביל את סכרוב?"

אין איש יודע. נגמרה המלחמה, נסעתי יום אחד ברכבת, למולי התיישב גבר מבוגר פניו מוכרות לי מאי שם, ניסיתי לאמץ מוחי אחר יגינה הצללתי לזהותו, זה היה אותו הפרופסור שנלווה אל הרופא של המחנה ולקח את סכרוב, והוא היה זה שבתר בו, כיוון שהייתי סקרן עד מאוד וחרדתי לגורלו של ידיד, פניתי ישירות ליושב מולי ושאלתי: "סליחה, האם אדוני פרופסור מברלין?" הלה הרים את פניו מן העיתון, הביט בי בעד משקפיו במבט של הפתעה,

- "לא אני פרופסור ממקום אחר לא רחוק מברלין, כלום אדוני ראה אותי פעם?"
- "כן, השבתי, "ראיתי אותך פעם בנסיבות מוזרות",
- "והיכן היה זה?"

[המשך בשבוע הבא...]

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אנומן יצחק שליט"א

בבית מדרש קהילות פז, בני ברק
בתאריך 13.12.2019
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון שר) 02-3724787

להצלחה בעסקים
בן ציון בן חנה
לעילוי נשמת
אליס בת פרלה

לזיווג הגון מהרה
אבנר מואיז בן משה
שלומי בן רינה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
איבון ספינוי בת פרידה,
חיים בן ברכה
שולה בת חנה

לעילוי נשמת
שרה בת רבקה
דוד בן רבקה
חנה בת רומיה ע"ה

ניתן להשיג 'קובץ מלוטט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה

להצלחה למוסדות
לדעת חכמה ומוסר'
לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
מינה בת סימה
יוחאי בן סילביה שרון
רינה בת איבון

לרפואה שלמה מהרה
אלישע בן שרה
תמר בת שלמה
יסמין בת אביגיל